

Gospodarstvo

Strabag in Avstrijci – zmagovalci propada slovenskih gradbincev

Primož Cirman

Na pogorišču domačega gradbeništva je zavladal Strabag. Avstrijskemu gradbenemu velikanu ščitijo hrbet tamkajšnje banke, pot na slovenski trg pa naj bi si tlakoval tudi z domnevno dampinško politiko cen.

Medtem ko po slovenskem gradbeništvu te dni udarja nov val stečajev, prazen prostor, ki so ga za sabo pustili propadli gradbeni velikani, počasi, a zanesljivo osvaja Strabag.

Avstrijskemu gradbenemu velikanu je tako samo v zadnjih mesecih uspelo dobiti več velikih poslov v Sloveniji. Poleg 112 milijonov evrov vredne nadgradnje Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) na Barju je Dars Strabagu zaupal osem milijonov evrov vredno obnovo avtocestnega odseka Šentrupert–Vransko. Avstrijci so se prijavi tudi na razpis za pridobitev koncesije za vzdrževanje cest, že pred časom pa so oddali najugodnejšo, 21 milijonov evrov vredno ponudbo za gradnjo nove urgence v Ljubljani.

»Imajo odprto lovišče«

Še lani je slovensko podjetje iz Skupine Strabag, kjer je ena od vodilnih tudi Lidija Žagar, nekdanja direktorica propadlega Gradisa Celje, ki je zaradi domnevnega izčrpanja družbe v predkazenskem postopku, skupno ustvarilo 40,5 milijona evrov prihodkov. Njegovi največji naročniki so bila avstrijska podjetja v Sloveniji: Hofer, Baumax in Supernova. A že v prvih desetih mesecih leta mu je skoraj četrtino tega zneska uspelo »pridelati« na javnih razpisih slovenskih občin, za katere gradi domove za starejše (na razpisu v Slo-

venski Bistrici je premagal Granit, ki gre v stečaj), obnavljajo kongresne prostore, ceste in pločnike. »Imajo odprto lovišče, na katerem lahko diktirajo cene in pogoje,« nam je zaupal eden od poznavalcev domačega gradbeništva.

Strabagov vzpon je posledica več med sabo povezanih dejavnikov. Poleg sesutja največjih domačih gradbincev se ključen nanaša na banke. Medtem ko imajo preostali slovenski, sploh manjši gradbinci velike težave pri pridobivanju garancij (banke naj bi jih po novem pogojevale celo z depoziti v njihovi celotni višini), ki so pogoj za prijavo na javne razpise, ima Strabag domala globoko zaledje pri avstrijskih bankah, natančneje Raiffeisnu, ki je s 30-odstotnim deležem največji lastnik gradbinca s sedežem na Dunaju.

Žerjav o Žagarjevi kot "anomaliji"

»Iskreno si želim, da bi ustavno sodišče pritrdilo rešitvi, ki bi zagotovo preprečila marsikatero nepravilnost, do katerih prihaja zaradi neurejenosti tega področja, kar kaže tudi vaš navedeni primer,« je Radovan Žerjav včeraj komentiral dejstvo, da je ena od poslovodij

Kupujejo v Avstriji, posle dobivajo v Sloveniji

Drugi razlog je cenovna, domnevno celo dampinška politika. Po prepričanju mnogih naj bi si slovenski Strabag vsaj v prvi fazi prodora na slovenski trg pomagal z zelo nizkimi cenami, s katerimi težko pokriva realne stroške del. Pri tem naj bi imel polno podporo krovne avstrijske družbe, ki je lani v slovenski Strabag vplačala 3,5 milijona dodatnega kapitala, za osvojitve slovenskega trga pa naj bi bila vsaj začasno pripravljena žrtvovati tudi večje dobičke. Pri tem gre Strabagu na roke tudi veliko povečanje števila brezposelnih inženirjev in drugega kadra, ki mu omogoča več manevrskega prostora za stiskanje pri stroških dela. »Proti konkurenci nimamo nič, ampak le, če veljajo enaka pravila za vse. Da si torej kdo, ki je podprt z ustreznimi finančnimi injekcijami, ne utira poti z dampinškimi cenami,« je včeraj dejala Alenka Avberšek iz Gospodarske zbornice Slovenije (GZS).

Nadaljevanje na strani 4 »

Strabaga tudi Lidija Žagar, ki bi imela po »njegovih« noveli zakona o gospodarskih družbah začasno prepoved zasedanja vodilnih delovnih mest v gospodarstvu. »Če bo odločitev zavrnjena, bomo poskušali najti ustrežnejšo rešitev za preprečitev teh anomalij,« je dodal.

Fotografija: Tomaž Skale/dokumentacija Dnevnika